

Leg läkare

Specialist geriatrik och intern/kognitiv medicin

ragnar.astrand@integrativdialog.se

ANHÖRIGINTERVJU FÖR KARTLÄGGNING AV OBSERVERADE SYMTOM VID KOGNITIV SVIKT*

Patient: (Namn, Personnummer, Adress, Telefon)

Intervjuad anhörig / närstående: (Relation till patienten, Namn, Telefon)

Intervjuare: (Namn, Titel, Arbetsplats, Telefon)

Datum för intervju:

***UPPDATERAD VERSION AV ANHÖRIGINTERVJU FÖR IDENTIFIERING AV
DEMENS OCH DEMENSLIKNANDE TILLSTÅND, © Ragnar Åstrand 1997**

Anhörigintervju - en central pusselbit vid utredning av varaktiga kognitiva svårigheter

I ett tidigt skede av en kognitiv sjukdom/demenssjukdom eller vid lindriga kognitiva störningar av annan orsak, kan det utredande teamet få utförliga anamnestiska uppgifter direkt från patienten.

Tidig utredning är alltid önskvärd. Ofta initieras dock den diagnostiska proceduren först vid en tidpunkt då nedsättning av kognitiva funktioner har lett till svårigheter för patienten att minnas, tidsbestämma, uttrycka eller inse vikten av uppgifter som är väsentliga för bedömning av hur tillståndet har utvecklats.

I ett sådant läge är det bra att göra patienten införstådd med att de anhörigas uppgifter till det utredande teamet är viktiga.

Anhörigintervju är avsedd att användas av personal inom sjuk- och hälsovård som stöd/mall vid intervju. Det bör inte lämnas ut.

En digitalt utvecklad version av Anhörigintervju, **Symtomintervju**, finns som en del av innehållet i de neuropsykologiskt inriktade verktyg som tillhandahålls av *Mindmore*, se www.mindmore.se. Symtomintervjun kan besvaras direkt av berörd anhörig och finns även i en patientversion för egen skattning av beskrivna symtom.

En alternativ metodik för att inhämta anhöriginformation om observerade symtom är att använda det validerade instrumentet **Neurokognitiv Symtomenkät, "Symtomenkäten"**. Enkätformuläret finns i pappersformat, men kan även besvaras digitalt via webbplatsen www.symtomenkaten.se. Den finns också inkluderad i *Geras Solutions* digitala plattform för kognitiv utredning, www.minnesmottagningen.se och i motsvarande app. Symtomenkäten utgår från symtombeskrivningar, grupperade efter hur skada/degeneration i olika hjärnregioner kan påverka kognition, beteende och motorik. Svaren genererar en sammanfattning i text och grafik.

För att uppgifterna i Anhörigintervjun/Symtomintervjun eller Symtomenkäten skall vara tillförlitliga, krävs att uppgiftslämnaren känner patienten väl och sedan lång tid har inblick i hens vardag.

Stryk under de angivna exempel som stämmer i det aktuella fallet

Komplettera och exemplifiera gärna med egna noteringar

MINNESSTÖRNING

Svårare än tidigare att komma ihåg aktuella händelser (massmediala och privata)? Tillkomna svårigheter att minnas tidpunkter, överenskommelser eller innehållet i förda samtal? Försämrad tidsuppfattning? Ökat behov av minneshjälpmiddel (lappar, anteckningsbok o s v)?

.....

.....

.....

.....

OSÄKRARE RUMSUPPFATTNING OCH FORMSINNE

Svårare än tidigare att hitta i nya miljöer eller välkända omgivningar? Tillkomna svårigheter att känna igen föremål, bilder, symboler eller ansikten? Försämrad avståndsbedömning?

.....

.....

.....

.....

NEDSATT SPRÅKLIG FÖRMÅGA

Ordglömska? Benämningssvårigheter? Stakningar eller omkastningar av ord / stavelser? Upprepning av ord eller uttryck? Avtagande intresse för eller förmåga till samtal, läsning eller att ta del av nyheter? Svårare att fylla i blanketter, skriva meddelanden eller att hantera betalningar?

.....

.....

.....

.....

FÖRSÄMRAD PRAKTISK FÖRMÅGA

Tillkommen osäkerhet, såsom felaktiga rörelser eller handgrepp, vid utförandet av vardagliga praktiska sysslor? Exempel: Klä sig. Handskas med köks- eller hobbyredskap, dator eller mobila enheter. Sköta reglage på hushållsapparater eller i bilen.

.....

.....

.....

Notera även **problem med rörligheten.**

Förlamningsymtom? Muskelkramper eller muskelstelhet? Trögare kroppsrörelser? Förändring av gångmönster eller kroppshållning? Ofrivilliga rörelser? Balansrubbing? Darrhänthet? Otydligt tal?

.....

.....

FÖRÄNDRING AV PERSONLIGHETSDRAG

Avtagande engagemang och handlingskraft? Trögare tänkande? Förändring av temperament eller sinne för humor? Emotionell avflackning (avtrubbade/mindre spontana känslreaktioner)? Nedsatt omdöme eller insikt? Ändrat sätt i umgänget med andra? Tillkomst av störande, generande eller på annat sätt problematiskt beteende?

.....

.....

.....

PSYKISKA SYMTOM

Nedstämdhet? Omotiverad upprymdhet? Labilt humör? Aggressivitet? Ängslan? Ångest? Rastlöshet? Orolig sömn? Tvångstankar eller tvångshandlingar? Syn- eller hörselvillor? Vanföreställningar, som exempelvis misstänksamhet?

.....

.....

För *hur länge sedan* och *i vilken situation* märkte anhöriga att patientens minne eller annan intellektuell funktion började svikta?

.....
.....
.....

Har anhöriga idéer om eventuella *utlösande faktorer*?

Skallskada? Stroke eller annan sjukdom med påverkan på nervsystemet?
Förgiftning? Medicinbiverkningar? Psykisk sjukdom? Traumatisk livshändelse?
Misstänkt ärftlig belastning?

.....
.....

Med vilket *förlopp* anger anhöriga att symtomen utvecklats?

Gradvis / Smygande? Stegvis / Etappvis? Plötsligt? Periodvis / Episodiskt?

.....
.....

Har *patienten* för de anhöriga nämnt att hen upplevt något symptom eller något i sin situation som *särskilt svårt*?

.....

Uppfattar anhöriga några alarmerande *varningssignaler*?

Suicidtankar? Trafikincidenter? Farlig vapenhantering? Ovarsamhet med eld? Svårigheter att sköta medicinering? Försämrad hygien? Inkontinens? Missbruksproblem? Rörig ekonomi? Konflikter? Risk att utnyttjas?

.....
.....

Upplever *anhöriga* några särskilda påfrestningar?

.....

PLATS FÖR ÖVRIGA KOMMENTARER FINNS PÅ BAKSIDAN

